

RAMOWY PROGRAM SZKOLENIA

Tytuł programu

Ramowy program szkolenia w zakresie wspomagania szkół w wykorzystywaniu nowoczesnych technologii w procesie nauczania–uczenia się

Kompetencja kluczowa i etap edukacyjny

Kompetencje informatyczne – pierwszy etap edukacyjny

Opis kompetencji

Rada i Parlament Europejski zdefiniowały kompetencje jako „połączenie wiedzy, umiejętności i postaw odpowiednich do sytuacji”. Kompetencje kluczowe zaś to te, których „wszystkie osoby potrzebują do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia”¹.

Kompetencje informatyczne stanowią jedną z ośmiu kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie opisanych w Zaleceniach Parlamentu Europejskiego i Rady Europy.

---

¹ Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/962/WE z dn.18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz.U. L 394 z 30.12.2006).

Zgodnie z przytoczonym dokumentem kompetencje informatyczne „obejmują umiejętność i krytyczne wykorzystywanie technologii społeczeństwa informacyjnego (TSI) w pracy, rozrywce i porozumiewaniu się. Opierają się one na podstawowych umiejętnościach w zakresie TIK: wykorzystywaniu komputerów do uzyskiwania, oceny, przechowywania, tworzenia, prezentowania i wymiany informacji oraz do porozumiewania się i uczestnictwa w sieciach współpracy za pośrednictwem internetu”².

Zgodnie z powyższymi zaleceniami kompetencje informatyczne wymagają:

1. Na poziomie wiedzy:

- znajomości natury, roli i możliwości technologii społeczeństwa informacyjnego (TSI) w życiu osobistym i społecznym oraz w pracy;
- znajomości aplikacji komputerowych (edytory tekstu, arkusze kalkulacyjne, bazy danych, przechowywanie informacji) i możliwości ich wykorzystania;
- znajomości potencjalnych zagrożeń związanych z internetem i komunikacją za pośrednictwem mediów elektronicznych (poczta elektroniczna, narzędzia sieciowe);
- rozumienia sposobu, w jaki TSI mogą wspierać kreatywność i innowacje;
- świadomości zagadnień dotyczących prawdziwości i rzetelności dostępnych informacji;
- świadomości prawnych i etycznych aspektów interaktywnego korzystania z TSI.

---

² Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/962/WE z dn. 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz.U. L 394 z 30.12.2006).

2. Na poziomie umiejętności:

- poszukiwania, gromadzenia, przetwarzania, oceniania i krytycznego wykorzystywania informacji;
- korzystania z narzędzi do tworzenia, prezentowania i rozumienia złożonych informacji;
- docierania do usług oferowanych w internecie, wyszukiwania i korzystania z nich;
- wykorzystywania TSI jako wsparcia krytycznego myślenia, kreatywności i innowacji.

3. Na poziomie postaw:

- krytycznej i refleksyjnej postawy w stosunku do dostępnych informacji;
- odpowiedzialnego wykorzystywania mediów interaktywnych;
- zainteresowania udziałem w społecznościach i sieciach w celach kulturalnych, społecznych lub zawodowych.

Specyfika kształtowania kompetencji informatycznych na pierwszym etapie edukacyjnym

Rozwój dziecka w młodszym wieku szkolnym

Dziecko w wieku wczesnoszkolnym nie tylko wkracza w zupełnie nowe środowisko społeczne, lecz także musi się zmierzyć z nieznanymi dotąd wyzwaniami:

- obowiązkowością i systematycznością,

- pogodzeniem obowiązków szkolnych z wciąż odczuwaną potrzebą zabawy,
- odnalezieniem swojego miejsca w grupie,
- podporządkowaniem się wymaganiom narzucanym z zewnątrz.

Okres wczesnoszkolny to czas wielu zmian rozwojowych koniecznych do podjęcia przez dziecko nowych ról społecznych, wykształcenia poczucia własnej wartości czy też skuteczności działania w przyszłości. Zmianie ulegają również formy aktywności dziecka i rodzaj podejmowanych przez nie działań:

- działanie zorientowane na cel,
- gotowość do refleksyjnego działania,
- postęp w zakresie koordynacji ruchów i celowego działania,
- współdziałanie i samodzielność pod kontrolą dorosłego³.

W okresie wczesnoszkolnym dzieci w stopniu podstawowym posługują się komputerem. Korzystają z wybranych programów, m.in. z edytorów tekstów i grafiki oraz gier. Sięgają po technologie, aby rozwijać swoje zainteresowania i wyszukiwać informacje. Znają również zagrożenia związane z korzystaniem z nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz wiedzą, w zakresie adekwatnym do wieku, jak bezpiecznie z nich korzystać.

---

³ Kamza A., [Rozwój dziecka: wczesny wiek szkolny](#), Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2014 [online, dostęp dn. 29.06.2016].

Kompetencje informatyczne w zapisach podstawy programowej

Podstawowe cele edukacji wczesnoszkolnej dotyczą wszystkich sfer rozwoju dziecka: poznawczej, społecznej, moralnej i emocjonalnej. Najważniejszym zadaniem w tym okresie jest nabycie przez dziecko umiejętności czytania i pisania oraz opanowanie podstawowych pojęć matematycznych. Pomóc mu w tym ma celowe wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie dydaktycznym.

Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych wśród najważniejszych umiejętności zdobywanych przez uczniów na tym etapie edukacyjnym wymienia „umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi (TIK), w tym także dla wyszukiwania i korzystania z informacji”⁴. Nakłada przy tym – na nauczycieli wszystkich przedmiotów – obowiązek przygotowania uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym, m.in. poprzez stwarzanie im warunków do nabywania umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł z zastosowaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych⁵.

Powyższe zapisy nabierają szczególnego znaczenia, gdy weźmiemy pod uwagę dynamizm rozwoju nowych technologii i ich przenikanie na różne obszary naszego życia. Dzięki nim wiele codziennych zadań można wykonać szybciej, taniej i wygodniej, ale trudno nie wspomnieć, że lawinowo wytwarzana informacja wymaga kształtowania umiejętności jej wyszukiwania, porządkowania, oceniania i przetwarzania już u najmłodszych dzieci.

Warto też zwrócić uwagę na projektowane zmiany w podstawie programowej kształcenia informatycznego. Zgodnie z nimi uczniowie w szkole podstawowej będą również zdobywać „umiejętność kreatywnego rozwiązywania problemów z różnych

⁴ Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 czerwca 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2016, poz. 895), s. 1.

⁵ Tamże, s. 1–2.

przedmiotów metodami wywodzącymi się z informatyki. (...) niczym nieskrępowani, poznają nieformalne znaczenie wybranych pojęć związanych z informatyką, aktywnie uczestnicząc w zajęciach, które mają pobudzić ich do kreatywnego działania i poszukiwania rozwiązań stawianych im zadań”⁶.

Wspieranie rozwoju kompetencji informatycznych na pierwszym etapie edukacyjnym

Zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej na pierwszym etapie edukacyjnym zakładają m.in., że „Zajęcia komputerowe należy rozumieć dosłownie jako zajęcia z komputerami, prowadzone w korelacji z pozostałymi obszarami edukacji. Należy zadbać o to, aby w sali lekcyjnej było kilka kompletnych zestawów komputerowych z oprogramowaniem odpowiednim do wieku, możliwości i potrzeb uczniów. Komputery w klasach 1–3 szkoły podstawowej są wykorzystywane jako urządzenia, które wzbogacają proces nauczania i uczenia się o teksty, rysunki i animacje tworzone przez uczniów, kształtują ich aktywność (gry i zabawy), utrwalają umiejętności (programy edukacyjne na płytach i w sieci), rozwijają zainteresowania itp. Uczniom klas 1–3 należy umożliwić korzystanie ze szkolnej pracowni komputerowej. Zaleca się, aby podczas zajęć uczeń miał do swojej dyspozycji osobny komputer z dostępem do internetu”⁷.

Praca z najmłodszymi uczniami ma szczególny charakter, dlatego do powyższych zaleceń warto jeszcze dodać: zwrócenie uwagi na wartość merytoryczną wykorzystywanych materiałów, dobór narzędzi i zasobów internetowych stosownie do potrzeb i możliwości uczniów oraz celowość wykorzystywania TIK podczas lekcji.

⁶ Rada ds. Informatyzacji Edukacji przy MEN, [Podstawa programowa kształcenia informatycznego: propozycja zmian w obowiązującej podstawie programowej](#), 2015, s. 3 [online, dostęp dn. 16.10.2016].

⁷ Tamże, s. 20.

Nauczyciele stoją przed wyzwaniem dostosowania sposobu nauczania do potrzeb globalnego społeczeństwa informacyjnego, inspirowania uczniów do kreatywnego i innowacyjnego kształcenia się, promowania odpowiedzialności w korzystaniu TIK czy stymulowania rozwoju umiejętności korzystania z technologii cyfrowej i cyfrowych zasobów we własnym kształceniu się i rozwoju. Na równi z uczniami powinni też rozwijać swoje kompetencje w zakresie nowoczesnych technologii. Oczekuje się również integracji technologii z różnymi dziedzinami kształcenia oraz wykorzystania TIK w celach edukacyjnych nie tylko na zajęciach w klasie⁸.

Profil kompetencyjny ucznia

Wiedza

Uczeń:

- nazywa główne elementy zestawu komputerowego;
- zna programy komputerowe i gry edukacyjne adekwatne do wieku, potrzeb i możliwości;
- zna korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z komputera, internetu i multimedialnych.

Umiejętności

Uczeń:

---

⁸ Polskie Towarzystwo Informatyczne, [Standardy przygotowania nauczycieli w zakresie technologii informacyjnej i komunikacyjnej](#), s. 2 [online, dostęp dn. 29.06.2016].

Załącznik nr 14 (17)

- obsługuje komputer;
- posługuje się wybranymi programami i grami edukacyjnymi, ucząc się i rozwijając swoje zainteresowania;
- wyszukuje informacje w internecie i korzysta z nich;
- tworzy teksty przy użyciu klawiatury i rysunki za pomocą wybranego edytora grafiki;
- układa instrukcje codziennych czynności, planując w ten sposób późniejsze ich zakodowanie;
- posługuje się technologią w sposób odpowiedzialny, uwzględniając swoje zdrowie fizyczne i psychiczne.

Postawy

Uczeń jest gotów:

- do kreatywnego rozwiązywania problemów, podejmowania twórczych działań i rozwijania zainteresowań przy pomocy nowych technologii;
- współpracować w zespole, uczyć się od innych, wymieniać się pomysłami i doświadczeniami przy wsparciu nowych technologii;
- respektować prywatność informacji, zasady netykiety, prawa twórcy.

Profil kompetencyjny nauczyciela

Wiedza

Nauczyciel:

- wie, jak zainicjować przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym;
- zna programy komputerowe, gry edukacyjne, multimedia i zasoby internetu dostosowane do potrzeb i możliwości swoich uczniów;
- zna najnowsze trendy wykorzystania nowych technologii w edukacji, a w szczególności myślenie komputacyjne.

Umiejętności

Nauczyciel:

- korzysta z nowych technologii w procesie dydaktycznym;
- korzysta z nowych technologii w sposób celowy, refleksyjny i bezpieczny, w celu zwiększenia efektów nauczania/uczenia się;
- wykorzystuje TIK do osiągnięcia osobistych celów, wykonywania zadań, rozwiązywania problemów, budowania zespołu, współpracy i komunikacji z innymi ludźmi, integracji wiedzy;
- wskazuje uczniom sposoby wykorzystania nowych technologii jako wsparcia przy poznawaniu różnych dziedzin wiedzy, utrwalania wiedzy i umiejętności, rozwijania zainteresowań, rozwiązywania problemów;

Załącznik nr 14 (17)

- dokonuje wyboru sprzętu i oprogramowania stosownie do własnych potrzeb i możliwości oraz potrzeb i możliwości swoich uczniów;
- korzysta z metod nauczania i oceniania wspomaganych nowymi technologiami;
- wyszukuje, selekcjonuje, ocenia i przetwarza informacje z różnych źródeł;
- angażuje uczniów do twórczego, kreatywnego i innowacyjnego wykorzystania nowych technologii.

Postawy

Nauczyciel:

- korzystając z TIK, dba o swój wizerunek i bezpieczeństwo;
- promuje wśród uczniów respektowanie prywatności informacji, przestrzeganie netykiety i prawa własności intelektualnej;
- jest otwarty na zmiany wynikające z rozwoju technologicznego;
- jest gotów radzić sobie z dynamicznie zmieniającą się pod wpływem nowych technologii rzeczywistością i angażować się w profesjonalny rozwój z wykorzystaniem TIK;
- jest gotów pracować w zespole wykorzystując nowe technologie.

Adresaci szkoleń

Pracownicy placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych, doradcy metodyczni, trenerzy oświaty

Cel ogólny

Przygotowanie do procesowego wspomaganie szkół w obszarach związanych z kształceniem kompetencji kluczowych uczniów

Cele szczegółowe szkolenia

Uczestnik szkolenia:

- charakteryzuje kompetencje kluczowe, rozumie ich rolę i znaczenie w procesie uczenia się przez całe życie oraz przygotowaniu uczniów do życia społecznego i funkcjonowania w dorosłym życiu;
- uzasadnia potrzebę rozwoju kompetencji informatycznych i wpływ procesu uczenia się–nauczania na pierwszym etapie edukacyjnym na ich kształtowanie;
- wskazuje metody i techniki uczenia się/nauczania służące rozwijaniu kompetencji informatycznych i określa warunki służące ich realizacji na pierwszym etapie edukacyjnym;
- zna założenia kompleksowego wspomaganie szkół i zadania instytucji systemu wspomaganie;

Załącznik nr 14 (17)

- prowadzi wspomaganie szkoły/przedszkola w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych uczniów, wykorzystując wiedzę na temat metod i technik uczenia się/nauczania;
- organizuje pracę zespołową nauczycieli w celu kształtowania kompetencji kluczowych uczniów;
- określa swój potencjał zawodowy oraz planuje dalszy rozwój w roli osoby prowadzącej wspomaganie szkół/przedszkoli.

Tematy modułów

- I. Wspomaganie pracy szkoły – wprowadzenie do szkolenia.
- II. Rozwój kompetencji kluczowych w procesie edukacji.
- III. Rozwój kompetencji informatycznych na pierwszym etapie edukacyjnym.
- IV. Proces uczenia się a rozwój kompetencji kluczowych.
- V. TIK w budowaniu środowiska sprzyjającego nauczaniu/uczeniu się.
- VI. Współpraca i komunikacja z wykorzystaniem TIK.
- VII. Bezpieczne wykorzystywanie nowych technologii.
- VIII. Wspomaganie pracy szkoły w rozwoju kompetencji informatycznych na pierwszym etapie edukacyjnym.
- IX. Planowanie rozwoju zawodowego uczestników szkolenia w zakresie wspomagania szkół.

Forma realizacji

Szkolenie *blended learning*

Czas trwania zajęć

Część stacjonarna: ok. 70 godzin dydaktycznych, część e-learningowa: ok. 20 godzin

Liczebność grupy szkoleniowej

Ok. 20 osób

Treści szkolenia

Moduł I. Wspomaganie pracy szkoły – wprowadzenie do szkolenia

Cele operacyjne

Uczestnik szkolenia:

- analizuje założenia kompleksowego wspomagania szkół i zadania instytucji systemu oświaty odpowiedzialnych za wspieranie szkół;

- wskazuje główne zadania osób zaangażowanych w proces wspomagania szkoły: specjaliści do spraw wspomagania, ekspertów, dyrektora szkoły, nauczycieli;
- planuje wykonanie zadania polegającego na organizacji i prowadzeniu wspomagania trzech szkół/przedszkoli w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych uczniów.

Szczegółowe treści

- Założenia kompleksowego wspomagania szkół/przedszkoli.
- Etapy procesu wspomagania szkół/przedszkoli: diagnoza pracy szkoły, planowanie i realizacja działań służących poprawie jakości pracy szkoły, ocena procesu i efektów wspomagania.
- Zasady działania sieci współpracy i samokształcenia.
- Zadania placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz bibliotek pedagogicznych w zakresie wspomagania szkół/przedszkoli.
- Wymagania państwa wobec szkół i placówek oświatowych jako kierunek doskonalenia pracy szkoły w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych uczniów.
- Znaczenie ewaluacji pracy szkoły (zewnętrznej i wewnętrznej) w diagnozie pracy szkoły.
- Zadania osób zaangażowanych w proces wspomagania: specjaliści ds. wspomagania, eksperta, dyrektora szkoły, nauczycieli oraz innych pracowników szkoły.

- Charakterystyka zadania dla uczestników szkolenia, polegającego na wspomaganiu trzech szkół/przedszkoli w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych uczniów.

Zasoby edukacyjne

- Hajdukiewicz M., Wysocka J. (red.), *Nauczyciel w szkole uczącej się. Informacje o nowym systemie wspomagania*, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2015.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 199).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 28 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 369).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 29 września 2016 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz.U. z 2016 r. poz. 1591).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. z 2015 r. poz. 1270).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz.U. z 2015 r. poz. 1214).
- Ustawa z dn. 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2014 r. poz. 191).
- Ustawa z dn. 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2015 r. poz. 2156 oraz z 2016 r. poz. 35, 64, 195, 668 i 1010).

Załącznik nr 14 (17)

- Ustawa z dn. 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 198) oraz przepisy wykonawcze do wymienionych ustaw.
- [Więcej informacji dotyczących wspomagania szkół](#) na stronie Ośrodka Rozwoju Edukacji

Zalecane metody i techniki pracy

Metody podawcze: prezentacja, wykład, film.

Metody warsztatowe: praca w grupach (analiza studium przypadku), metaplan, World Café, Jigsaw.

Moduł II. Rozwój kompetencji kluczowych w procesie edukacji

Cele operacyjne

Uczestnik szkolenia:

- definiuje pojęcie kompetencji;
- charakteryzuje kompetencje kluczowe zgodnie z Zaleceniami Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie;
- wykazuje znaczenie kompetencji kluczowych dla przygotowania dzieci i młodzieży do dorosłego życia i funkcjonowania na rynku pracy;
- analizuje zapisy prawa oświatowego, które regulują kwestie związane z rozwijaniem kompetencji kluczowych uczniów;

- dowodzi ponadprzedmiotowego i interdyscyplinarnego charakteru kompetencji kluczowych;
- opisuje rolę szkoły w kształtowaniu kompetencji kluczowych uczniów.

Szczegółowe treści

- Kompetencje rozumiane jako wiedza, umiejętności i postawy.
- Kompetencje kluczowe w Zaleceniu Parlamentu Europejskiego – definicje.
- Społeczne i cywilizacyjne przyczyny ustanowienia kompetencji kluczowych istotnych w procesie uczenia się przez całe życie.
- Kompetencje kluczowe a rozwój intelektualny i psychomotoryczny dziecka.
- Wpływ kompetencji kluczowych na sprawne funkcjonowanie dzieci w dorosłym życiu i na rynku pracy.
- Kompetencje kluczowe w zapisach podstawy programowej oraz wymaganiach państwa wobec szkół i placówek.
- Ponadprzedmiotowy charakter kompetencji kluczowych.
- Rola różnych podmiotów środowiska szkolnego w kształtowaniu kompetencji kluczowych dzieci i młodzieży.
- Zadania osoby wspomagającej szkołę w procesie kształtowania kompetencji kluczowych uczniów.

Zasoby edukacyjne

- Komisja Europejska/EACEA/Eurydice, [Rozwijanie kompetencji kluczowych w szkołach w Europie. Wyzwania i możliwości tworzenia polityki edukacyjnej Raport Eurydice](#), Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg 2012 [online, dostęp dn. 30.08.2016].
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2012 r. poz. 977 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz.U. z 2015 r. poz. 1214).
- Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/962/WE z dn. 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz.U. L 394 z 30.12.2006).

Zalecane metody i techniki pracy

Metody podawcze: wykład, prezentacja.

Metody warsztatowe: praca w grupach (analiza dokumentów), dyskusja, quiz, piramida priorytetów.

Moduł III. Rozwój kompetencji informatycznych na pierwszym etapie edukacyjnym

Cele operacyjne

Uczestnik szkolenia:

- charakteryzuje specyfikę rozwojową uczniów w młodszym wieku szkolnym w kontekście rozwijania kompetencji informatycznych;
- określa wiedzę, umiejętności i postawy ucznia na pierwszym etapie edukacyjnym związane z kompetencjami informatycznymi;
- wskazuje kompetencje nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej istotne dla kształtowania u uczniów kompetencji informatycznych;
- identyfikuje uwarunkowania pracy szkoły mające wpływ na kształtowanie kompetencji informatycznych uczniów na pierwszym etapie edukacyjnym;
- zna propozycje zmian w obowiązującej podstawie programowej kształcenia informatycznego dla pierwszego etapu edukacyjnego;
- rozumie znaczenie kompetencji informatycznych w rozwijaniu innych kompetencji kluczowych.

Szczegółowe treści

- Kompetencje informatyczne w zapisach podstawy programowej kształcenia ogólnego dla pierwszego etapu edukacyjnego oraz w projekcie nowej podstawy programowej kształcenia informatycznego.

- Charakterystyka rozwojowa dziecka w młodszym wieku szkolnym w kontekście kształtowania kompetencji informatycznych.
- Profil kompetencyjny ucznia i nauczyciela jako kierunek rozwoju pracy szkoły w zakresie kształtowania kompetencji informatycznych.
- Wewnętrzne uwarunkowania pracy szkoły sprzyjające kształtowaniu kompetencji informatycznych uczniów na pierwszym etapie edukacyjnym.
- Wpływ kompetencji informatycznych na kształtowanie innych kompetencji kluczowych.

Zasoby edukacyjne

- Brzózka-Złotnicka I., [Praca z nowoczesnymi technologiami a zapisy podstawy programowej](#), Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2015 [online, dostęp dn.18.06.2016].
- Fundacja Orange, [Kompetencje cyfrowe młodzieży w Polsce](#) [online, dostęp dn. 18.06.2016].
- Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, [Sprawozdanie z realizacji Rządowego programu rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych „Cyfrowa szkoła”](#), Warszawa 2014 [online, dostęp dn. 18.06.2016].
- Plichta P., Pyżalski J. (red. nauk.), [Wychowanie i kształcenie w erze cyfrowej](#), Regionalne Centrum Polityki Społecznej, Łódź 2013 [także online, dostęp dn.11.10.2016].
- Siuda P., [TIK jako pomost między światem nauczycieli i uczniów](#), Ośrodek Rozwoju Edukacji [online, dostęp dn. 18.06.2016].

Załącznik nr 14 (17)

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 17 czerwca 2016 r. zmieniające rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2014 r. poz. 803).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz.U. z 2015 r. poz. 1214).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 maja 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2014 r. poz. 803).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2012 r. poz. 977).
- Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/962/WE z dn. 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz.U. L 394 z 30.12.2006).

Zalecane metody i techniki pracy

- Metody poznawcze – wykład, prezentacja.
- Metody warsztatowe – dyskusja, giełda pomysłów, uczenie się w małych zespołach, burza mózgów, wizualizacja.

Moduł IV. Proces uczenia się a rozwój kompetencji kluczowych

Cele operacyjne

Uczestnik szkolenia:

- opisuje przebieg procesu uczenia się;
- określa czynniki wpływające na efektywność procesu uczenia się, wynikające z najnowszej wiedzy i badań;
- uzasadnia znaczenie relacji między uczniem a nauczycielem w procesie uczenia się;
- identyfikuje czynniki sprzyjające procesom uczenia się, związane z organizacją pracy szkoły;
- wskazuje związek procesu uczenia się z kształtowaniem kompetencji kluczowych uczniów;
- łączy wiedzę na temat uczenia się z wiedzą dotyczącą procesowego wspomaganie szkół.

Szczegółowe treści

- Przebieg procesu uczenia się:
  - etapy procesu uczenia się: od nieświadomej niekompetencji do nieświadomej kompetencji;
  - rozwój umiejętności prostych i złożonych (np. na podstawie taksonomii celów wg B. Blooma) jako warunek skutecznego nauczania.
- Czynniki wpływające na proces uczenia się:

Załącznik nr 14 (17)

- podmiotowość ucznia w procesie uczenia się;
  - znajomość metod i technik służących poznaniu własnych strategii uczenia się;
  - łączenie wiedzy (nowej z dotychczas posiadaną, wiedzy z różnych dziedzin), hierarchiczne porządkowanie wiedzy;
  - praktyczne wykorzystywanie zdobywanej wiedzy i umiejętności w szkole oraz codziennym życiu;
  - wpływ motywacji i emocji na przebieg procesu uczenia się;
  - możliwości i ograniczenia ludzkich zdolności do przyswajania informacji.
- Środowiska edukacyjne sprzyjające uczeniu się:
    - relacje nauczyciel – uczeń,
    - praca zespołowa,
    - metody pracy nauczyciela,
    - indywidualizacja nauczania,
    - organizacja przestrzeni szkolnej.
  - Proces uczenia się drogą do kształtowania i rozwijania kompetencji kluczowych uczniów:
    - wiedza o przebiegu procesu uczeniu się jako podstawa do budowania skutecznej diagnozy pracy szkoły,
    - monitorowanie procesu uczenia się jako istotny element wdrażania zmian służących kształtowaniu kompetencji kluczowych uczniów.

Zasoby edukacyjne

- Borek A., Domerecka B., [Dobrze zorganizowana aktywność i bierność](#), System Ewaluacji Oświaty [online, dostęp dn. 14.09.2016].
- Dumont H., Istanc D. Benavides F., *Istota uczenia się. Wykorzystanie wyników badan w praktyce*, Wolters Kluwer, Warszawa 2013.
- Hattie J., *Widoczne uczenie się dla nauczycieli*, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2015.
- Ligęza A., Franczak J., [Jak analizuje się wyniki egzaminów zewnętrznych w polskich szkołach? Raport z wyników ewaluacji zewnętrznej](#), System Ewaluacji Oświaty [online, dostęp dn. 14.09.2016].
- Marzano R.J., *Sztuka i teoria skutecznego nauczania*, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2012.
- Okoń W., *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej*, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 1998.
- Rosenberg M., *Porozumienie bez przemocy*, Jacek Santorski & Co Agencja Wydawnicza, Warszawa 2009.
- Schaffer D.R., Kipp K., *Psychologia rozwoju. Od dziecka do dorosłości*, Harmonia, Gdańsk 2015.
- Swat-Pawlicka M., Pawlicki A., [Analiza niektórych danych w związku z wymaganiem Uczniowie są aktywni](#), System Ewaluacji Oświaty [online, dostęp dn.14.09.2016].
- Taraszkiewicz M., Plewka Cz., *Uczymy się uczyć*, Towarzystwo Wiedzy Powszechnej, Warszawa 2010.

Załącznik nr 14 (17)

- Tędziągolska M., [W jaki sposób szkoła mówi, że warto się uczyć?](#), System Ewaluacji Oświaty [online, dostęp dn. 14.09.2016].

Zalecane metody i techniki pracy

Metody podawcze: prezentacja, wykład.

Metody warsztatowe: stacje zadaniowe, dyskusja, 5Q, sześć myślowych kapeluszy.

Moduł V. TIK w budowaniu środowiska sprzyjającego nauczaniu/uczeniu się

Cele operacyjne

Uczestnik szkolenia:

- określa rolę nowoczesnych technologii we wspieraniu procesu nauczania/uczenia się;
- charakteryzuje najnowsze trendy związane z wykorzystywaniem technologii w edukacji;
- wskazuje wybrane narzędzia i zasoby wspierające proces nauczania/uczenia się na pierwszym etapie edukacyjnym;
- analizuje przykłady dobrych praktyk dotyczących wykorzystania TIK w procesie nauczania/uczenia się ucznia na pierwszym etapie edukacyjnym na przedmiotach nieinformatycznych;
- określa możliwości wykorzystania TIK w pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w indywidualizacji nauczania;

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

- stosuje wiedzę o trendach i możliwościach wykorzystywania nowoczesnych technologii w procesie nauczania/uczenia się we wspomaganiumi szkół.

Szczegółowe treści

- Najnowsze trendy wykorzystania nowych technologii w edukacji (edukacja wyprzedzająca, programowanie, grywalizacja, rzeczywistość rozszerzona).
- Metody nauczania i oceniania wspomaganie nowymi technologiami (WebQuest, odwrócona lekcja, e-portfolio, ocenianie kształtujące).
- Wykorzystywanie nowoczesnych technologii w procesie nauczania/uczenia się – narzędzia na pierwszym etapie edukacyjnym.
  - Wyszukiwanie informacji – słowniki i encyklopedie internetowe.
  - Powtarzanie i utrwalanie wiedzy – np. LearningApps, Kahoot lub Quizizz, Quizlet, Tools for Educators, Plickers.
  - Motywowanie do podejmowania twórczych działań – np. StoryJumper, ToonyTool lub Make Belife Komix, Photo Story 3 dla Windows, Tagxedo, Thinglink.
  - Rozwijanie zainteresowań – Padlet.
  - Gromadzenie i udostępnianie zasobów – integracja wiedzy – np. Padlet, Kod QR, Tiny.pl.
  - Kodowanie, programowanie – np. Scratch.code.org (kursy dla najmłodszych), Tynker.com, Kodowanienadywanie.blogspot.com.
  - Aplikacje na urządzenia mobilne – np. czytnik kodów QR, JigsawPlanet.
  - Tablica multimedialna.

- Zasoby internetu wspierające proces nauczania/uczenia się na pierwszym etapie edukacyjnym.
  - Platformy edukacyjne – np. Scholaris, E-podręczniki, Mistrzowie Kodowania, Godzina Kodowania.
  - Blogi/portale edukacyjne – np. Superbelfrzy.edu.pl, Zamiastkserowki.edu.pl, Edunews.pl, Tableciaki.blogspot.com, Klikankowo.jimdo.com.
- Wykorzystanie narzędzi TIK w indywidualizacji nauczania oraz w procesie uczenia się ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi:
  - osłabiona zdolność rozumienia omawianych problemów,
  - słaba koncentracja,
  - zaburzenia spostrzegania słuchowego i wzrokowego,
  - problemy z motoryką małą (dysgrafia),
  - trudność z nauką w licznej grupie.
- Wskaźniki informujące o potrzebie rozwoju szkoły w zakresie wykorzystywania nowoczesnych technologii w procesie nauczania/uczenia się na pierwszym etapie edukacyjnym.

Zasoby edukacyjne

- Basaj H. i in., [Wykorzystywanie nowoczesnych technologii na etapie edukacji wczesnoszkolnej: podręcznik nauczyciela](#), Ośrodek Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów, Warszawa 2009 [online, dostęp dn. 29.06.2016].
- Hojnacki L., [E-portfolio jako innowacyjna metoda nauczania i oceniania](#) [online, dostęp dn. 18.06.2016].
- [Logo Komeniusz](#)
- Moss C.M., Brookhart S.M., [Cele uczenia się. Jak pomóc uczniom zrozumieć każdą lekcję](#), Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2014 [online, dostęp dn. 18.06.2016].
- Ostrowska M., Strerna D., [Technologie informacyjno-komunikacyjne na lekcjach. Przykładowe konspekty i polecane praktyki](#), Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2015 [online, dostęp dn. 6.06.2016].
- Owczarz M. (red.), [Poradnik edukatora](#), Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Warszawa 2005 [online, dostęp dn. 3.06.2016].
- Pitler H., Hubbel E.R., Kuhn M., [Efektywne wykorzystanie nowych technologii na lekcjach](#), Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2015 [online, dostęp dn. 6.06.2016].
- Siuda P., Stunża G.D. (red. nauk.), [Dzieci Sieci: kompetencje komunikacyjne najmłodszych. Raport z badań](#), Instytut Kultury Miejskiej, Gdańsk 2012 [online, dostęp dn. 18.06.2016].
- Sterna D., [Uczę \(się\) w szkole](#), Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2015 [online, dostęp dn. 18.06.2016].

- Sterna D. (red.), [Oceniam, ucząc. Poradnik dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej](#), Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2015 [online, dostęp dn. 6.06.2016].

Zalecane metody i techniki pracy

- Metody poznawcze – wykład, prezentacja.
- Metody warsztatowe – indywidualna praca przy komputerze, giełda pomysłów, wizualizacja, uczenie się w małych zespołach, dyskusja.

Moduł VI. Współpraca i komunikacja z wykorzystaniem TIK

Cele operacyjne

Uczestnik szkolenia:

- określa uwarunkowania efektywnej współpracy i komunikacji z wykorzystaniem nowych technologii;
- identyfikuje sytuacje edukacyjne zakładające współpracę i wymianę informacji z wykorzystaniem TIK na pierwszym etapie edukacyjnym;
- wskazuje wybrane narzędzia TIK wspierające komunikację i współpracę online uczniów i nauczycieli;
- stosuje wybrane narzędzia TIK do współpracy i komunikacji w realizacji zadań jako osoba wspomagająca szkołę w procesie kształtowania kompetencji informatycznych uczniów.

Szczegółowe treści

- Czynniki warunkujące efektywną współpracę i komunikację z wykorzystaniem nowych technologii:
  - wybór narzędzia do pracy grupowej,
  - wybór zadania,
  - dobór uczestników grupy z uwzględnieniem ról grupowych,
  - organizacja pracy grupy,
  - monitorowanie pracy grupy.
- Komunikacja i współpraca uczniów na pierwszym etapie edukacyjnym z wykorzystaniem TIK.
- Korzyści wynikające z wykorzystania nowoczesnych technologii we współpracy i komunikacji uczniów - przykłady sytuacji edukacyjnych sprzyjających wykorzystaniu nowoczesnych technologii:
  - wzajemne uczenie się uczniów – np. Padlet, Lino;
  - praca w zespołach zadaniowych – np. Padlet, Todays Meet;
  - interaktywne ćwiczenia – np. LearningApps, Ortofrajda.pl;
  - twórcze działania – np. ToonyTool, StoryJumper, Tagxedo, AddText.
- Wykorzystanie narzędzi nowoczesnych technologii wspierających uczenie się we współpracy – np. Padlet, LearningApps (Czat, Notatnik, Plansza, Kalendarz).

Załącznik nr 14 (17)

- Komunikacja z wykorzystaniem nowych technologii – np. poczta elektroniczna za zgodą rodziców, moduł Wiadomości w LearningApps.
- Komunikacja i współpraca nauczycieli z wykorzystaniem TIK:
  - Współpraca online – np. Pinterest, Scriblink, Padlet, Edmodo, Moodle, Realtime Board;
  - Zamknięte grupy zadaniowe na portalach społecznościowych – np. Facebook, YouTube;
  - Serwery i dyski wirtualne – np. Google+, Dropbox, OneDrive;
  - Blogi przedmiotowe – Wordpress, Blogger, Wix, Wikispace, Jimdo;
  - Komunikatory tekstowe, głosowe i wideo – Skype, Google Hangouts, Messenger FB, Appear.in.

Zasoby edukacyjne

- Osińska M., [Praca zespołowa w szkole](#), Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszaw b.r. [online, dostęp dn. 18.06.2016].
- Wlazło S., [Działanie zespołowe nauczycieli i kształtowanie kompetencji uczniów w działaniu zespołowym](#), System Ewaluacji Oświaty – Nadzór Pedagogiczny [online, dostęp dn. 18.06.2016].

Zalecane metody i techniki pracy

- Metody poznawcze – wykład, prezentacja.
- Metody warsztatowe – indywidualna praca przy komputerze, giełda pomysłów, wizualizacja, praca w parach, dyskusja.

Moduł VII. Bezpieczne wykorzystywanie nowych technologii

Cele operacyjne

Uczestnik szkolenia:

- identyfikuje zagrożenia związane z wykorzystaniem nowoczesnych technologii na pierwszym etapie edukacyjnym;
- określa sposoby zapobiegania i reagowania na zidentyfikowane zagrożenia;
- wskazuje podstawowe narzędzi zapewniających bezpieczeństwo w sieci;
- wskazuje zasoby przydatne w pracy nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej w zakresie realizacji zajęć z bezpiecznego korzystania z TIK;
- wyjaśnia zasady korzystania z cudzych utworów i potrafi wykorzystywać tę wiedzę w planowaniu pracy osoby wspomagającej.

Szczegółowe treści

- Uczeń i nauczyciel bezpieczni w sieci.
  - Zagrożenia związane z wykorzystaniem nowych technologii na pierwszym etapie edukacyjnym: niebezpieczne treści, cyberprzemoc, e-uzależnienia.
  - Przygotowanie uczniów do bezpiecznego korzystania z nowych technologii: wskazywanie wyselekcjonowanych zasobów sieci na poszczególnych przedmiotach; organizacja akcji: Dzień Bezpiecznego Internetu, Tydzień z Internetem.

- Wizerunek nauczyciela/ucznia w sieci.
- Zasoby przydatne w pracy nauczyciela nauczania zintegrowanego w zakresie realizacji zajęć z bezpiecznego korzystania z TIK – Edukacjamedialna.edu.pl (scenariusze zajęć), Dzieckowsieci.fdn.pl (materiały edukacyjne), Legalnakultura.pl (prawo w kulturze), Prawokultury.pl.
- Współpraca z rodzicami w zakresie kształtowania nawyków bezpiecznego korzystania z internetu.
- Prawo autorskie w pracy nauczyciela i osoby wspomagającej:
  - przedmiot prawa autorskiego;
  - dozwolony użytek prywatny i dozwolony użytek edukacyjny;
  - domena publiczna;
  - wolne licencje;
  - gdzie/jak znaleźć materiały udostępnione na wolnych licencjach: teksty – Wolne Lektury, grafika – Wikipedia, Pixaby, muzyka – Incompetech.com, wideo – YouTube (korzystanie z Filtrów), zaawansowane opcje wyszukiwania w Google, wyszukiwarka – Search Creative Commons.
- Udostępnianie materiałów w sieci (własnych i innych autorów).

Zasoby edukacyjne

- Fundacja Odkrywców Edukacji, [Standard bezpieczeństwa online placówek oświatowych](#) [online, dostęp dn. 18.06.2016].
- Grodecka K., Śliwowski K., [Przewodnik po otwartych zasobach edukacyjnych](#), Koalicja Otwartej Edukacji, 2012 [online, dostęp dn. 11.10.2016].
- Janczak D., Rudnicka I., [Prawo autorskie? OK! – moja przygoda z prawem autorskim](#), Ośrodek Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów [online, dostęp dn.11.10.2016].
- Ośrodek Rozwoju Edukacji, [Zagrożenia w internecie: zapobieganie – reagowanie](#) [online, dostęp dn. 18.06.2016].
- [Scenariusze zajęć z edukacji medialnej dla szkoły podstawowej 1–3](#)
- Serwis Legalna Kultura: działy [Prawo w kulturze](#) i [Sfera edukacji](#)
- Siewicz K., [Prawo autorskie w edukacji: jak unikać naruszeń?](#) [online, dostęp dn. 18.06.2016].
- Świerczyński M., [Krótki kurs własności intelektualnej](#), Fundacja Nowoczesna Polska [online, dostęp dn. 11.10.2016].
- Ustawa o prawie autorskim (Dz.U. z 1994 r. nr 24 poz. 83).
- Wojtasik Ł. (red.), [Jak reagować na cyberprzemoc. Poradnik dla szkół](#), Fundacja Dzieci Niczyje, wyd. II poprawione, b.r. [online, dostęp dn. 18.06.2016].

Zalecane metody i techniki pracy

- Metody poznawcze – wykład, prezentacja.
- Metody warsztatowe – indywidualna praca przy komputerze, giełda pomysłów, wizualizacja, uczenie się w małych zespołach, dyskusja.

Moduł VIII. Wspomaganie pracy szkoły w rozwoju kompetencji TIK na pierwszym etapie edukacyjnym

Cele operacyjne

Uczestnik szkolenia:

- określa rolę i zakres działania osoby wspomagającej szkołę/placówkę w zakresie kształtowania kompetencji informatycznych;
- wspiera szkołę w przeprowadzeniu diagnozy jej pracy pod kątem rozwoju kompetencji informatycznych uczniów;
- stosuje metody i narzędzi służące diagnozie, dostosowując je do obszarów związanych z rozwojem kompetencji informatycznych uczniów oraz specyfiki szkoły;
- wyznacza cele i generuje rozwiązania służące rozwojowi kompetencji informatycznych uczniów;
- współpracuje z nauczycielami oraz dyrektorem szkoły przy tworzeniu i realizacji planu wspomagania szkoły;
- zapewnia sprawną organizację form doskonalenia nauczycieli, w tym dobór kompetentnych ekspertów;

Załącznik nr 14 (17)

- monitoruje i ocenia działania wspierające nauczycieli w rozwoju kompetencji informatycznych uczniów;
- stosuje wybrane narzędzia TIK na poszczególnych etapach procesu wspomagania oraz w prowadzeniu sieci współpracy i samokształcenia, w tym platformy e-learningowe;
- wskazuje przykłady dobrej praktyki kompleksowego wspomagania szkół i placówek z wykorzystaniem TIK .

Szczegółowe treści

- Rola i zadania osoby wspomagającej pracę szkoły w rozwoju kompetencji informatycznych.
- Diagnoza pracy szkoły w obszarze kształtowania kompetencji informatycznych uczniów na pierwszym etapie edukacyjnym:
  - etapy diagnozy pracy szkoły,
  - źródła informacji na temat szkoły w obszarach związanych z rozwojem kompetencji informatycznych uczniów,
  - narzędzia diagnostyczne, służące określeniu potrzeb szkoły w zakresie rozwoju kompetencji informatycznych uczniów,
  - warsztat diagnostyczno-rozwojowy, służący określeniu kierunków działań pracy szkoły na rzecz rozwoju kompetencji informatycznych uczniów.
- Planowanie działań służących poprawie jakości pracy szkoły w obszarze kształtowania kompetencji informatycznych uczniów:
  - metody formułowania celów procesu wspomagania,
  - metody planowania procesu wspomagania.

- Realizacja działań szkoły, których celem jest rozwijanie kompetencji informatycznych na pierwszym etapie edukacyjnym.
  - formy doskonalenia nauczycieli,
  - sposoby wspierania nauczycieli we wdrażaniu zmian w pracy szkoły,
  - kryteria wyboru ekspertów z zakresu rozwoju kompetencji informatycznych uczniów.
- Monitorowanie i ewaluacja procesu wspomagania: narzędzia służące do oceny działań i ich efektów.
- Zmiana jako element rozwoju szkoły.
- Organizowanie i prowadzenie sieci współpracy i samokształcenia w obszarze wykorzystania nowoczesnych technologii w procesie nauczania–uczenia się.
- TIK jako narzędzie wspomagania – warsztat pracy osoby wspomagającej szkołę w procesie kształtowania kompetencji informatycznych uczniów.

Zasoby edukacyjne

- [Informacje dotyczące zasad prowadzenia wspomagania szkół i organizowania sieci współpracy i samokształcenia wraz z materiałami szkoleniowymi](#), Ośrodek Rozwoju Edukacji
- Hajdukiewicz M (red.), [Jak wspomagać pracę szkoły? Poradnik dla pracowników instytucji systemu wspomagania](#), Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2015 [online, dostęp dn. 24.06.2016].

- Gołowska A. (red.), [Szkoła wobec wymagań państwa. Poradnik dla nauczycieli i dyrektorów](#), Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2015 [online, dostęp dn. 24.06.2016].
- Kocurek M., Sołtysińska I., Świeży M., Wachna-Sosin I., [Przewodnik metodyczny dla koordynatorów sieci współpracy i samokształcenia](#), Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2015 [online, dostęp dn. 24.06.2016].
- Ośrodek Rozwoju Edukacji, [Wymagania państwa. Uporządkowanie priorytetów i celów szkoły](#), Warszawa 2015 [online, dostęp dn. 24.06.2016].

Zalecane metody i techniki pracy

Metody podawcze: wykład, prezentacja.

Metody warsztatowe: elektroniczna ankieta (np. ankieta Google, Ankietka.pl, Survio.pl), wywiad, dyskusja, storytelling.

Moduł IX. Planowanie rozwoju zawodowego uczestników szkolenia w zakresie wspomagania szkół

Cele operacyjne

Uczestnik szkolenia:

- charakteryzuje kompetencje, które powinna rozwijać osoba odpowiedzialna za wspomaganie szkół;
- określa swoje mocne strony, które wykorzysta we wspomaganiu szkoły;
- identyfikuje swoje deficyty, utrudniające prowadzenie wspomaganie szkół;

Załącznik nr 14 (17)

- wyznacza kierunek rozwoju zawodowego i przygotowuje plan działania.

Szczegółowe treści

- Kompetencje potrzebne do prowadzenia procesu wspomagania na czterech etapach:
  - pomoc w diagnozowaniu potrzeb szkoły;
  - ustalenie sposobów działania prowadzących do zaspokojenia potrzeb szkoły;
  - zaplanowanie form wspomagania i ich realizacja;
  - ocena przebiegu i efektów.
- Analiza własnych zasobów i ograniczeń, które mają wpływ na realizację wspomagania:
  - stosunek do wspomagania jako zadania (relacja ja – zadanie);
  - stosunek do innych osób zaangażowanych w proces wspomagania (relacja ja – inni);
  - postrzeganie siebie jako osoby wspomagającej (relacja ja – ja).
- Zasoby zewnętrzne jako wsparcie dla osoby prowadzącej wspomaganie.
- Cele rozwojowe: indywidualne oraz własnej instytucji.
- Plan własnego rozwoju w kontekście zadań stojących przed osobą prowadzącą wspomaganie szkół/przedszkoli.

Zasoby edukacyjne

- Boydell T., Leary M., *Identyfikacja potrzeb szkoleniowych*, Wolters Kluwer, Kraków 2006.
- Hajdukiewicz M. (red.), [Jak wspomagać pracę szkoły? Poradnik dla pracowników instytucji systemu wspomagania, z. 1. Założenia nowego systemu doskonalenia nauczycieli](#), Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2015, s. 13–17 [także online, dostęp dn. 16.09.2016].
- Ośrodek Rozwoju Edukacji, [Materiały szkoleniowe – Letnia Akademia SORE](#) [online, dostęp dn. 16.09.2016].
- Ośrodek Rozwoju Edukacji, [Materiały szkoleniowe – Zimowa Akademia SORE](#) [online, dostęp dn. 16.09.2016].

Zalecane metody i techniki pracy

Metody warsztatowe: praca zespołowa, praca indywidualna (refleksja, autodiagnoza, planowanie), koło diagnostyczne, plan osobistego rozwoju.